

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:2758

av Markus Wiechel (SD)

Förbättrad konsumentpolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en förändring av återbetalningskravet när det gäller bostadsbidrag och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagstifta om krav på amortering och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa karenstid vid utbetalning av lån och utreda möjligheten till införandet av mindre sociala lån genom socialtjänsten och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det i distansavtalslagen ska införas ett krav på att säljsamtal spelas in, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en köpare ska få möjlighet att svara på om han eller hon önskar ändra på något i slutet av ett säljsamtal, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att information om konsumentvägledning ska vara tydlig i de fall lån erbjuds och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram informationsmaterial för bättre utbildning kring låntagande och hushållsekonomi och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur ytterligare konsumentvägledning kan ske för att stötta grupper som tenderar att hamna i skuldfällor, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

Återbetalningskrav gällande bostadsbidrag i fall av erhållet arbete

Idag är bostadsbidraget inkomstprövat årsvis vilket innebär att om lönen höjs, eller om du gått från arbetslöshet till arbete ska du anmäla det till Försäkringskassan. Om din inkomst överstiger 87 000 kronor per år kommer du få återbetalningskrav för bostadsbidraget, vilket över 67 000 svenskar tvingats till då deras inkomst ökat under 2012.

Låt säga att en person är arbetslös i nio månader, då har vederbörande rätt till en viss ersättning, men riskerar samtidigt bli återbetalningsskyldig om samma person fått ett jobb vars lön gör att beloppet överstiger 87 000 under året. Kortfattat innebär det att om personen börjar jobba så tillkommer ett tvång på att betala tillbaka pengar vilket således kan minska incitamentet till att jobba. Vederbörande skulle nämligen lika gärna kunna sjukskriva sig en längre stund för att slippa återbetalningskravet, vilket skulle vara ett mer ekonomiskt lönsamt alternativ.

För en person som redan har det svårt att få hushållsekonomin att gå ihop, kan en indirekt straffavgift på arbete vara förödande. Stimulanser till att gå tillbaka till arbetslivet krävs, inte bara för samhällets bästa, utan även för de människor som idag har det svårt ställt ur ett ekonomiskt perspektiv. Med dagens tröskel minskar chansen att arbetslösa med bostadsbidrag går från ekonomiskt beroende, från stat eller kommun, till egen försörjning vilket således innebär att dagens regelverk måste ändras.

Sverigedemokraterna föreslår därför att reglerna ändras så ingen återbetalning skall behöva göras av bostadsbidraget beroende på att inkomsten höjs under året på grund av erhållande av arbete.

Krav på amortering

De svenska hushållens skulder i förhållande till disponibel inkomst är för närvarande rekordstora. För 10 år sedan låg skuldkvoten på ungefär 100 procent, idag på omkring 170 procent och därmed bland de högsta i världen. Lyckligtvis har Sverige än så länge förskonats från en krasch i bostadsmarknaden, men i takt med att skuldsättningen ökar så ökar även risken för detta.

Bankföreningen rekommenderade under 2012 bankerna att införa krav på en buffert på ca 25 procent av bostadens värde och de konstaterade att nya lån som är kopplade till bostaden och överstiger 75 procent av bostadens värde bör amorteras. Det är

ansvarsfullt att fortsätta på den linjen, och en god start för en sundare lånepolitik inom bostadsmarknaden.

Ett lagstadgat amorteringskrav behövs för att kunna stoppa en eventuell sprickande bostadsbubbla, som kan vara förödande för så många människor i Sverige. Ett amorteringskrav skulle kunna dämpa den växande nybelåningen och öka förståelsen för vad det innebär att låna pengar och befintliga skulder kan amorteras ned mot hållbara nivåer.

Sociala lån och karenstid vid utbetalning av lån

Allt för många låntagare hamnar i en negativ skuldspiral och lånar allt för mycket. Detta är något som man har lyckats stävja i Finland genom införandet av en karenstid vid utbetalning av lån.

Något som även på ett framgångsrikt sätt införts i några kommuner i Finland är sociala lån. Detta är ett bra alternativ till dagens snabb lån då det handlar om en professionell prövning av varje sökande genomförd av personer med god kompetens. Sociala lån kan även minska hushållens totala skuldsättning som idag till cirka sju procent utgörs av blancolån.

Inspelade säljsamtal

Redan idag finns en god teknik för telemarketingföretag att använda som spelar in säljsamtal. Många av de samtal som äger rum spelas dessutom in i utbildningssyfte, vilket snarare borde vara regel än undantag för att också i efterhand kunna säkerställa vad som egentligen har sagts under samtalet. Då tekniken redan finns, behöver detta tillägg inte innebära någon extra kostnad för företag som sysslar med telemarketing utan enbart finnas som skydd för konsumenter. Krav bör införas på att samtliga köpare får en möjlighet att svara på frågan om de önskar lägga till något, i slutet av samtliga säljsamtal. Med anledning av detta bör det i distansavtalslagen införas krav på att samtliga säljsamtal spelas in och sparas för framtida behov. Dessutom bör det införas krav på den nämnda följdfrågan, i slutet av samtliga säljsamtal.

Information om konsumentvägledning och utbildning i samband med lån

Idag är det betydligt lättare att låna pengar än det var förr, vilket ställer krav på att låntagaren verkligen har tänkt igenom beslutet. I vissa fall kan det vara befogat med ett lån, men för säkerhets skull bör det alltid finnas konsumentvägledning i samband med

att en låntagare erbjuds lån. Konsekvensen av att inneha obetalda lån är inte sällan betalningsanmärkningar vilket försvårar tillvaron för en enskild person på flera sätt och kan innebära en ökad risk för överskuldsättning.

Det svenska samhället skulle må så mycket bättre om det inte fanns underlag för program som Lyxfällan. Lyxfällan finns dock för att allt fler är på väg att hamna i en negativ skuldspiral, och hela deras liv kan förstöras på grund av en stark frestelse av lyx man egentligen inte har råd med. Lyxfällan belyser ett otroligt stort samhällsproblem i västvärlden som tenderar att öka med tiden på grund av dålig kunskap över låntagande vilket måste åtgärdas. Allmänbildningen kring låntagande öka vilket kan ske om bara en stor satsning på ett kunskapslyft inom låntagande och hushållsekonomi gjordes. Riksdagen borde ge regeringen i uppgift att ta fram informationsmaterial till både skolor och övriga samhället. Det bör således också utredas hur ytterligare konsumentrådgivning kan ske för att stötta grupper som tenderar att hamna i skuldfällor.

Markus Wiechel (SD)